

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 585/2023-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Michaelom Medviďom, advokátom, Wurmova 4, Košice, proti uzneseniu Okresného súdu Košice I č. k. 26K/37/2014-2094 z 2. mája 2022 a uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 4CoKR/19/2022-2143 z 15. augusta 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. decembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť podľa čl. 35 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, základného práva na verejné prerokovanie veci a vyjadriť sa k všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením okresného súdu č. k. 26K/37/2014-2094 z 2. mája 2022 a uznesením krajského súdu č. k. 4CoKR/19/2022-2143 z 15. augusta 2022. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka ako úpadca podala 16. novembra 2020 návrh na zastavenie konkurzu z dôvodu absencie zákonných predpokladov na jeho vyhlásenie. Predmetný návrh na zastavenie konkurzu bol napadnutým uznesením okresného súdu zamietnutý. O podanom odvolaní proti napadnutému uzneseniu rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, ktoré bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3ObdoK/6/2023 z 25. septembra 2023 odmietnuté podľa § 447 písm. c)

Civilného sporového poriadku ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Proti napadnutým rozhodnutiam podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej vo všeobecnosti argumentuje, že okresný súd a krajský súd konali a rozhodli ústavne nesúladným spôsobom, ich napadnuté rozhodnutia vykazujú znaky arbitrárnosti a sú ústavne nekonformným spôsobom odôvodnené. Napadnuté rozhodnutia nespĺňajú všetky požadované ústavnoprávne kritériá na ochranu základných práv a slobôd, sú nesprávne, nezlučiteľné s ústavnými požiadavkami a vybočujú z ústavných štandardov, ktoré majú byť dodržiavané pri postupe a rozhodovaní všeobecných súdov. V konkrétnostiach sťažovateľka namieta:

a) Dosiaľ nie je preukázané, že „boli splnené a trvajú zákonné podmienky na vyhlásenie a priebeh konkurzu“.

b) Predloženými vyjadreniami a dôkazmi sťažovateľka poukazovala aj na možné podozrenie machinácie v konkurznom konaní.

c) Okresný súd nesprávne poučil sťažovateľku o možnosti vyjadrenia sa k návrhu na vyhlásenie konkurzu v lehote plynúcej odo dňa doručenia uznesenia o začatí konkurzného konania a nepoučil ju o skutočnosti, že lehota na vyjadrenie jej začína plynúť dňom zverejnenia predmetnej skutočnosti v Obchodnom vestníku. Napriek skutočnosti, že sa sťažovateľka v lehote stanovenej súdom vyjadrila k návrhu na začatie konkurzu, súd bol toho názoru, že neosvedčila svoju platobnú schopnosť a vyhlásil na jej majetok konkurz.

d) V posudzovanom prípade navrhovateľ, ktorý podal návrh na vyhlásenie konkurzu, nepreukázal existenciu žiadneho veriteľa dlžníka, nebol tak naplnený základný predpoklad platobnej neschopnosti a konkurzu – pluralita veriteľov. Vzhľadom na absenciu plurality veriteľov tak okresný súd podľa sťažovateľky nemohol v zmysle návrhu navrhovateľa skonštatovať jej platobnú neschopnosť dlžníka a keďže opakom platobnej neschopnosti je platobná schopnosť, okresný súd mal konkurzné konanie zrušiť.

e) Sťažovateľka sa domnieva, že napadnuté rozhodnutia nespĺnili požiadavky kladené na predvídateľnosť a preskúmateľnosť súdnych rozhodnutí a z tohto dôvodu musia byť ústavným súdom zrušené.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením okresného súdu:

4. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľky v tejto časti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov

verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“, m. m. III. ÚS 149/04).

5. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka využila jej dostupné právne prostriedky, na ktorých použitie bola oprávnená podľa ustanovení zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 7/2005 Z. z.“), ktorými sa domáhala aj ochrany svojich základných práv. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu bola oprávnená podať odvolanie, o ktorom rozhodoval krajský súd, ktorý napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie na základe podaného odvolania aj vecne preskúmal a rozhodol o ňom napadnutým uznesením. Oprávnením, ale aj povinnosťou krajského súdu vo vzťahu k napadnutému uzneseniu súdu prvej inštancie bolo v prípade zistenia zásahu do základných práv sťažovateľky týmto základným právam poskytnúť primeranú ochranu. V danej veci teda existoval orgán verejnej moci, ktorého právomoc poskytnúť základným právam sťažovateľky individuálnu ochranu predchádzala právomoci ústavného súdu. Za týchto okolností ústavný súd teda nemá oprávnenie preskúmať napadnuté uznesenie okresného súdu.

6. Vzhľadom na to, že na zabezpečenie účinnej ochrany svojich základných práv mala sťažovateľka k dispozícii účinný právny prostriedok nápravy, bolo potrebné jej ústavnú sťažnosť v tejto časti vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením krajského súdu:

7. Napadnutým uznesením krajský súd na základe odvolania sťažovateľky potvrdil napadnuté uznesenie okresného súdu, ktorým súd prvej inštancie zamietol návrh na zrušenie konkurzu pre nesplnenie predpokladov na konkurz. Následne sťažovateľka podala proti nemu dovolanie, ktoré je mimoriadnym opravným prostriedkom, v dôsledku čoho formálne prichádza do úvahy aktivácia § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde.

8. Zachovanie lehoty po podaní dovolania aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ako aj zákonná úprava počítajúca plynutie lehoty dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku v každom prípade predpokladá riadne využitie mimoriadneho opravného prostriedku. O riadnom využití mimoriadneho opravného prostriedku pritom nemožno hovoriť v prípade, že je podaný neoprávnenou osobou, je podaný po lehote, je podaný bez povinného právneho zastúpenia advokátom, prípadne ak je podaný proti rozhodnutiu, proti ktorému právna úprava možnosť podať mimoriadny opravný prostriedok nepripúšťa. V opačnom prípade by sa totiž pripustila možnosť špekulatívneho predlžovania lehoty na podanie ústavnej sťažnosti (II. ÚS 91/2019, III. ÚS 259/2020, III. ÚS 279/2022, IV. ÚS 403/2023).

9. V prípade uplatnenia dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku spôsobilého zabezpečiť ochranu základných práv, následne však odmietnutého dovolacím súdom pre neprípustnosť, je lehota na podanie ústavnej sťažnosti podľa § 124 zákona o ústavnom súde v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného

súdu. To však neplatí v prípadoch, v ktorých je neprípustnosť dovolania daná *ex lege*, kde dovolanie nemožno považovať za účinný prostriedok nápravy (obdobne III. ÚS 674/2014).

10. V sťažovateľkinom prípade bolo jej dovolanie odmietnuté najvyšším súdom práve pre jeho *ex lege* ustanovenú neprípustnosť vyplývajúcu z § 198 ods. 1 tretej vety zákona č. 7/2005 Z. z., podľa ktorého dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti uzneseniu vydanému v konaní podľa tohto zákona nie je prípustné. Napadnuté uznesenie krajského súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na zrušenie konkurzu, bez pochyb predstavuje uznesenie vydané v konkurznom konaní.

11. Prípustnosť dovolania sťažovateľky bola teda *ex lege* vylúčená priamo § 198 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z., a tak si sťažovateľka zastúpená advokátom už pri podávaní dovolania musela byť vedomá, že bude odmietnuté pre neprípustnosť vzhľadom na to, že právna úprava možnosť podať proti uzneseniu krajského súdu dovolanie nepripúšťa.

12. S poukazom na uvedené v okolnostiach daného prípadu nemožno dovolanie považovať za účinný prostriedok nápravy slúžiaci ochrane práv sťažovateľky zaručených jej ústavou, listinou a dohovorom, v dôsledku čoho lehotu na podanie jej ústavnej sťažnosti nemožno odvíjať od právoplatnosti dovolacieho rozhodnutia najvyššieho súdu, ale od právoplatnosti napadnutého uznesenia krajského súdu z 15. augusta 2022, ktorá vzhľadom na časové okolnosti rozhodovania dovolacieho súdu musela nastať podstatne skôr ako dva mesiace pred podaním ústavnej sťažnosti. Ústavná sťažnosť podaná sťažovateľkou 4. decembra 2023 je preto oneskorená, v dôsledku čoho ju ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu